

MAPITIO YA BAJETI YA KAUNTI NA MAKADIRIO YA MIAKA IJAYO (CBROP) 2026

Huu ni muhtasari wa **Karatasi ya Mapitio na Mwelekeo wa Bajeti ya Kaunti ya Mombasa (CBROP) 2026**. Inaonyesha matumizi halisi ya Kaunti katika **mwaka wa fedha 2025/26** na makadirio pamoja na viwango vya matumizi kwa **2026/27 na 2027/28 hadi 2029/30**.

Jinsi ya kuelewa namba hizi: Makadirio na viwango vya CBROP husaidia kupanga bajeti zinazofuata. Haimaanishi kuwa fedha hizo zimeidhinishwa au kuwa mradi fulani umepewa fedha.

HALI YA BAJETI KATIKA 2025/26

BAJETI (KSh bil.)**18.725**

Bajeti ya Kaunti baada ya marekebisho.

MATUMIZI (KSh bil.)**14.223**

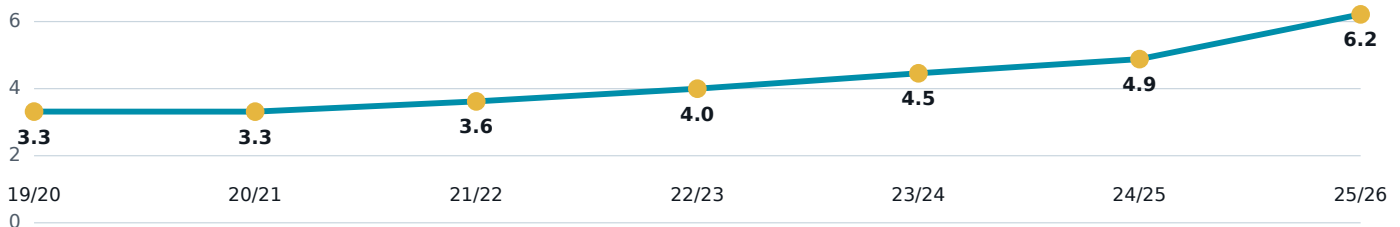
Ni 75.96% ya bajeti ya mwisho.

MAPATO YA NDANI (KSh bil.)**6.215**

Namba ya CBROP: 74.1% ya lengo; upungufu ni 2.174. Tazama ulinganisho wa CoB uk. 3.

MAPATO YA NDANI: MIAKA SABA

KSh bilioni • jumla ya fedha zilizokusanywa, kama ilivyo kwenye Jedwali la 2, ukurasa wa 22.

Namba ya CBROP: mapato yaliongezeka kwa takriban **27.3%** kutoka mwaka uliotangulia, lakini hayakufikia lengo. Controller of Budget anatumia kipimo kipana zaidi kinachojumuisha FIF na madeni ya mapato yaliyokusanywa; maelezo yako ukurasa wa 3.

KIASI KILICHOTUMIKA KWA KILA AINA YA BAJETI

MATUMIZI YA KAWAIDA

Bajeti: KSh bilioni 13.107

Zilitumika: KSh bilioni 11.653

88.91%**MAENDELEO**

Bajeti: KSh bilioni 5.618

Zilitumika: KSh bilioni 2.571

45.75%

Hesabu mbili muhimu: mapato ya ndani yalikuwa chini ya lengo kwa KSh bilioni 2.174 (8.388 – 6.215); KSh bilioni 3.048 za bajeti ya maendeleo hazikutumika (5.618 – 2.571). Hizi ni hesabu mbili tofauti: mapato na matumizi.

MAKADIRIO YA 2027/28 NA CHANGAMOTO

Karatasi inaonyesha kuwa Kaunti inatarajia kutumia jumla ya **KSh bilioni 18.0** mwaka wa fedha 2027/28. Hapa chini ni makadirio ya mapato na mgao wa matumizi.

MAPATO

CHANZO	KSh bil.	%
Mapato ya Kaunti yenyewe	8.593	47.7%
Fedha zilizotolewa na Hazina	9.407	52.3%
Jumla ya mapato yanayokadiriwa	18.000	100%

MATUMIZI

MATUMIZI	KSh bil.	%
Matumizi ya kawaida	12.391	68.8%
Matumizi ya maendeleo	5.609	31.2%
Jumla ya matumizi	18.000	100%

BAADHI YA IDARA NA MAKADIRIO YA MATUMIZI

Jumla ya matumizi yanayokadiriwa kwa 2027/28. Hivi ni viwango vya kupanga vilivyo kwenye CBROP; si bajeti ya mwisho iliyooidhinishwa kwa kila idara. “Idara nyingine” ni baki baada ya kutoa jumla ya idara sita zilizoonyeshwa kutoka KSh bilioni 18.0.

Idara	Jumla inayokadiriwa	Sehemu
Afya	KSh bilioni 5.989	33.3%
Usafiri, Miundombinu na Utawala	KSh bilioni 2.351	13.1%
Fedha, Mipango ya Uchumi na Teknolojia ya Kidijitali	KSh bilioni 1.638	9.1%
Ardhi, Mipango ya Miji, Nyumba na Serikali Mtaani	KSh bilioni 1.335	7.4%
Elimu na Mafunzo ya Ufundi	KSh bilioni 1.311	7.3%
Mazingira na Maji	KSh bilioni 1.275	7.1%
Idara nyingine kwa pamoja	KSh bilioni 4.101	22.8%

MADENI AMBAYO HAYAJALIPWA HADI 30 JUNI 2026

MADENI YA MATUMIZI YA KAWAIDA KSh bilioni 2.543	MADENI YA MIRADI YA MAENDELEO KSh bilioni 1.249	JUMLA KSh bilioni 3.791
---	---	-----------------------------------

MUDA AMBAO MADENI HAYAJALIPWA

Chini ya mwaka 1 KSh milioni 823.405 ya jumla	Miaka 1-2 KSh milioni 17.915 ya jumla	Miaka 2-3 KSh 0 ya jumla	Zaidi ya miaka 3 KSh bilioni 2.950 ya jumla
--	--	---------------------------------------	--

Jedwali la 13 la CBROP linaonyesha madeni haya ya biashara hadi 30 Juni 2026. Asilimia zimehesabiwa kutoka jumla ya KSh bilioni 3.791; mengi yalikuwa na zaidi ya miaka mitatu.

Fedha za maendeleo zilitumika kwa kiwango cha chini: 45.75% tu ya bajeti ya mwisho ya maendeleo ndiyo ilitumika. CBROP inataja mapato ya ndani yaliyokuwa chini ya lengo na kuchelewa kwa fedha za Serikali ya Kitaifa na ruzuku kuwa miongoni mwa sababu zilizoathiri utekelezaji.

Namba zinahitaji kusomwa kwa uangalifu. Kwenye Jedwali la 28 (ukurasa wa 91), KSh bilioni 18.0 imewekwa kwenye safu ya “Mapato Yaliyounganishwa” katika mstari wa Afya. Lakini jedwali hilo pia linaonyesha KSh bilioni 18.0 kuwa jumla ya mapato ya Kaunti, na matumizi ya Afya kuwa KSh bilioni 5.989. Kwa hiyo, tunachukulia KSh bilioni 18.0 kuwa jumla ya Kaunti na tunaomba mstari wa Afya ufafanuliwe. Karatasi inasema KSh bilioni 8.4 zilitengwa kwa mishahara (45% ya bajeti ya KSh bilioni 18.7), na 90% ya fedha hizo zilitumika. Pia inasema ukomo wa kisheria ni 35% ya mapato yote ya Kaunti, na mishahara ilizidi ukomo huo. Asilimia 45 ya bajeti si hesabu ya mishahara dhidi ya mapato.

MAMBO YA KUANGALIA KWENYE BAJETI IJAYO

MAPATO YANAYOWEZEKANA Katika 2025/26, mapato ya ndani yalifikia 74.1% ya lengo. Mpango wa 2027/28 unatarajia KSh bilioni 8.593 kutoka mapato ya Kaunti.	UTEKELEZAJI WA MIRADI Matumizi ya maendeleo yalifikia 45.75% mwaka 2025/26; maendeleo ni 31.2% ya jumla inayokadiriwa kwa 2027/28.	FEDHA NA MADENI Madeni ambayo hayajalipwa ni KSh bilioni 3.791. Ahadi mpya za matumizi zinahitaji kuzingatia fedha zilizopo na mpango wa kulipa madeni.
--	---	--

MASWALI YANAYOULIZWA MARA KWA MARA

Matumizi ya programu za 2025/26 na mwongozo mfupi wa CBROP.

BAADHI YA PROGRAMU ZA MAENDELEO 2025/26

Eneo la programu	Bajeti ya mwisho (KSh milioni)	Matumizi (KSh milioni)	Asilimia iliyotumika
Ujenzi na uboreshaji wa barabara	726.4	498.3	68.6%
Huduma na usambazaji wa maji	85.0	65.0	76.4%
Huduma za usafi wa maji taka	40.0	30.4	76.1%
Elimu ya watoto wadogo	160.2	87.6	54.7%
Maendeleo ya vijana na michezo	155.0	74.8	48.3%
Usimamizi wa taka ngumu	75.8	38.9	51.4%

Fedha zimezungushwa hadi KSh milioni. Asilimia imehesabiwa kwa kugawa matumizi halisi kwa bajeti ya mwisho ya maendeleo. Jedwali la CBROP halionyeshi hali ya kukamilika kwa kila mradi mmoja mmoja.

KUHUSU KARATASI NA NAMBA ZA BAJETI

- 1

CBROP ni nini?

Ni hati ya Mapitio na Mwelekeo wa Bajeti ya Kaunti. Inaonyesha jinsi bajeti ya mwaka uliopita ilivyotumika, hukadiria mapato na hali ya uchumi, na kutoa viwango vya kusaidia kupanga bajeti zijazo.
- 2

Karatasi ya 2026 inahusu kipindi gani?

Inakagua matumizi halisi ya Kaunti katika mwaka wa fedha 2025/26. Pia inarekebisha makadirio ya 2026/27 na inaonyesha viwango vya kupanga kwa miaka inayofuata hadi 2029/30.
- 3

Je, KSh bilioni 18 za 2027/28 ni bajeti iliyoidhinishwa?

Hapana. Ni jumla inayokadiriwa kwenye CBROP. Viwango vya idara na mapato husaidia kupanga bajeti. Matumizi ya mwisho huhitaji bajeti kupitishwa na Bunge la Kaunti.
- 4

Kwa nini namba za mapato za CBROP na Controller of Budget zinatofautiana?

CBROP inasema Kaunti ilikusanya KSh 6,214,590,483 kati ya lengo la KSh 8,388,177,983 (74.1%). Controller of Budget huhesabu pia fedha za FIF zinazokusanywa na vituo vya afya na madeni ya mapato ya zamani yaliyolipwa. Kwa kipimo hiki, Mombasa ilifikia 251.86%. Namba hizi zinahusu makusanyo tofauti; usizibadilishe wala kuzijumlisha. Hazina ya Kaunti ifafanue tofauti.
- 5

Kwa nini matumizi ya maendeleo yalikuwa chini?

Kaunti ilitumia KSh bilioni 2.571 kati ya bajeti ya maendeleo ya KSh bilioni 5.618 (45.75%). Karatasi inataja mapato ya ndani yaliyo chini ya lengo na kuchelewa kwa fedha na ruzuku kuwa miongoni mwa changamoto.
- 6

Je, matumizi ya programu yanamaanisha miradi imekamilika?

Hapana. Jedwali la 16 linalinganisha bajeti ya programu na matumizi yaliyoripotiwa. Halithibitishi kama miradi imekamilika, ubora wake, ilipo au idadi ya miradi iliyotekelezwa. Taarifa za ufuatiliaji wa miradi zinahitajika kwa maelezo hayo.

7 Kaunti ilikuwa na madeni kiasi gani ambayo haijalipa?

CBROP inasema madeni ya biashara ya Serikali ya Kaunti yalikuwa KSh bilioni 3.791 hadi 30 Juni 2026: KSh bilioni 2.543 ya matumizi ya kawaida na KSh bilioni 1.249 ya maendeleo. Jedwali lake linaonyesha KSh bilioni 2.950 kuwa na zaidi ya miaka mitatu.

8 Karatasi inataja programu gani za jamii na huduma gani?

Inataja bursari, Serikali Mtaani, chakula shuleni na Mfuko wa Stawisha wa kuwasaidia vijana, wanawake, biashara ndogo na vikundi. Pia inasema 68.4% wamejiunga na SHA, watoto walio chini ya miaka mitano wanapata huduma za afya bila malipo, na huduma za afya zinatumia mifumo ya kidijitali. Elimu Fund ilitumia KSh milioni 541.6 kati ya bajeti ya mwisho ya KSh milioni 542.4 (99.8%). Kando, MIC ilipata msaada wa Ufaransa wa takriban KSh milioni 68 kwa chakula shuleni; fedha hizi si matumizi ya Kaunti yaliyo kwenye Jedwali la 16.

9 Nitatumaje maoni kuhusu CBROP?

Tangazo linaalika maoni kwa maandishi chini ya Ibara ya 196(1)(b) ya Katiba na kifungu cha 87(b) cha Sheria ya Serikali za Kaunti. Peleka kwa Karani, S.L.P. 80438-80100, Mombasa, au tuma barua pepe kwa countyassemblymombasa@gmail.com kufikia Ijumaa, 16 Oktoba 2026 saa 10:30 jioni (4:30 p.m.). CBROP inapatikana kwenye tovuti na mitandao ya Bunge.

10 Kifungu cha 118 cha Sheria ya PFM kinasema nini?

Kifungu hiki ndicho msingi wa kisheria wa kuandaa CBROP. Karatasi inasema hukagua matumizi halisi dhidi ya bajeti, husasisha makadirio na kueleza athari kwa kanuni za uwajibikaji wa fedha na malengo ya kifedha.

11 CBROP inasema nini kuhusu mishahara?

Karatasi inasema KSh bilioni 8.4 zilitengwa kwa mishahara—45% ya bajeti ya KSh bilioni 18.7—na 90% ya fedha hizo zilitumika. Pia inasema mishahara na marupurupu yalizidi ukomo wa 35% unaopimwa kwa mapato yote. Hiyo 45% ni sehemu ya bajeti, si hesabu ya mishahara dhidi ya mapato.

12 Msomaji azingatie nini kwenye Jedwali la 28?

Jedwali la 28 linaweka KSh bilioni 18 kwenye safu ya “Mapato Yaliyounganishwa” katika mstari wa Afya, huku KSh bilioni 18 pia ikiwa jumla ya mapato yanayokadiriwa ya Kaunti. Jedwali hilo linaonyesha matumizi yote ya Afya kuwa KSh bilioni 5.989. Namba ya mstari wa Afya inaonekana kutolingana na inahitaji ufafanuzi; hatujachukulia KSh bilioni 18 kuwa matumizi ya Afya.

13 Nitasoma wapi Karatasi nzima na kuangalia tangazo?

Ukurasa wa CBROP wa Kaunti unaorodhesha Karatasi ya 2026. Kiungo cha tangazo la Bunge na maelekezo ya kutuma maoni viko kwenye kisanduku cha vyanzo hapa chini.

Vyanzo na mahali pa kusoma zaidi: Mombasa County, CBROP 2026, kurasa zilizotajwa hapo juu; [orodha ya CBROP ya Kaunti](#). Office of the Controller of Budget, [Ripoti ya Mwaka ya Utekelezaji wa Bajeti za Kaunti 2025/26](#) (inajumuisha FIF katika kipimo chake cha mapato ya ndani). Bunge la Kaunti ya Mombasa, “[Submission of Memoranda](#)” (9 Oktoba 2026) na tangazo lililoambatishwa (mwisho: 16 Oktoba 2026, saa 10:30 jioni). Katiba ya Kenya, Ibara ya 196(1)(b); Sheria ya Serikali za Kaunti, 2012, kif. 87(b); Sheria ya Usimamizi wa Fedha za Umma, 2012, kif. 118; Kanuni za Usimamizi wa Fedha za Umma (Serikali za Kaunti), 2015, kan. 25. [Kenya Law](#), [Sheria ya PFM](#).